

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Факультет історії та міжнародних відносин
Кафедра бізнес-адміністрування, маркетингу та менеджменту

Л. М. Газуда
І.В. Задорожна

Державне і регіональне управління

Навчально-методичний комплекс

Освітній рівень: *перший (бакалаврський)*
Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність: 073 «Менеджмент»
Статус курсу: *нормативний*

Ужгород – 2021

Державне і регіональне управління: навч.-метод. комплекс з навч. дисципліни для студ. першого курсу, галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 073 «Менеджмент», освітнього рівня: бакалавр /уклад.: Л.М. Газуда, І.В. Задорожна. Ужгород: Ужгородський національний університет, 2021. 36 с.

Укладачі:

Газуда Л.М., д.е.н., проф.;

Задорожна І.В., к.е.н., доцент

Рецензенти:

Готра Вікторія Вікторівна – доктор економічних наук, професор кафедри економіки і підприємництва, ДВНЗ «УжНУ».

Федурця Василь Петрович – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бізнес-адміністрування, маркетингу та менеджменту ДВНЗ «УжНУ».

Відповідальний за випуск:

Дюгованець Олеся Михайлівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бізнес-адміністрування, маркетингу та менеджменту, завідувач кафедри бізнес-адміністрування, маркетингу та менеджменту ДВНЗ «УжНУ».

Рекомендовано на засіданні кафедри бізнес-адміністрування, маркетингу та менеджменту ДВНЗ «УжНУ», протокол № 10 від «30» червня 2021 р

Схвалено науково-методичною комісією факультету історії та міжнародних відносин ДВНЗ «УжНУ», протокол № 7 від «30» червня 2021 р.

ЗМІСТ

1. Вступ.....	4
2. Структура програми навчального курсу	5
3. Навчально-тематичний план дисципліни.....	6
4. Тематика та плани лекцій за програмою змістових модулів.....	8
5. Завдання для самостійної роботи	14
6. Зразки тестових завдань для проведення модульного контролю...	19
7. Питання для екзаменаційного контролю	27
8. Критерії оцінювання знань та підсумкового контролю.....	29
9. Рекомендована література до вивчення курсу.....	33

ВСТУП

Зміст курсу «Державне і регіональне управління» передбачає розкриття методології, методики та організаційних основ державного і регіонального управління. Навчальний матеріал ґрунтується на положеннях сучасної економічної теорії і менеджменту, а також Конституції та законів України, інших нормативно-правових актів державних органів.

Мета вивчення дисципліни – формування системи знань з методології, методики та організаційних основ державного та регіонального управління в умовах поглиблення ринкових відносин.

Головними **завданнями** дисципліни є розкриття: сутності, мети і завдань державного та регіонального управління; теоретичних основ формування та реалізації стратегії соціально-економічної політики держави; методологічних основ, методів і засобів впливу держави на економічний та соціальний розвиток і соціально-економічні процеси; сутності, функцій, методології та методики соціально-економічного прогнозування, державного програмування і макроекономічного планування; особливостей державного регулювання різних сфер господарської та соціальної діяльності; світового досвіду державного та регіонального управління.

Предмет дисципліни: система методів і засобів державного впливу на економічний і соціальний розвиток країни та її регіонів.

По завершенню вивчення дисципліни студенти повинні:

- **знати**, основні поняття, категорії та практичний інструментарій предмету, методи управління, економічні важелі державного регулювання у всіх сферах господарської діяльності;
- **вміти**, здійснити системний і порівняльний аналіз при оцінці регулювання макроекономічних процесів у країнах з різним рівнем соціально-економічного розвитку, що дає можливість оцінити розвиненість та дієвість застосовуваних механізмів управління і можливості їх застосування в національній та регіональній економіці;

мати навички: пошуку основних способів, методів, форм і сфер державного та регіонального управління з метою визначення пріоритетних завдань і функцій держави щодо формування ринкових відносин.

2. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 07 Управління та адміністрування	Нормативна дисципліна	
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): 073 «Менеджмент»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	-
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>немає</u> <small>(назва)</small>		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		2-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 46	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		28 год.	-
		Практичні, семінарські	
		16 год.	-
		Лабораторні	
		0 год.	-
		Самостійна робота	
		46 год.	-
Індивідуальні завдання:			
0 год.			
Вид контролю: екзамен			

3. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ «ДЕРЖАВНЕ І РЕГІОНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ»

Тематичний план вивчення навчальної дисципліни студентами денної форми навчання представлено у табл. 1. Нормативний час вивчення навчальної дисципліни – 90 годин (3 кредити). Ця кількість годин розділяється між формами навчального процесу залежно від його режиму (форми навчання).

Як видно з тематичних планів навчальної дисципліни (табл. 1) основними формами її вивчення є: лекції; практичні заняття; самостійна робота.

Зміст навчальної дисципліни формують два змістові модулі. Засобом перевірки засвоєних знань за кожним з модулів є тестовий контроль. Вивчення матеріалу дисципліни базується на навчальних посібниках, науково-практичних журналах, чинних законодавчих актах, нормативно-правових документах, електронному ресурсі.

Паралельно з лекціями проводяться аудиторні, практичні заняття, застосовуються активні методи навчання з інноваційними підходами, проводиться індивідуальна робота із студентами, а також самостійна робота студентів. За результатами індивідуального усного опитування зараховується екзамен.

Таблиця 1

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1												
ТЕМА 1. Об'єктивна необхідність і теоретичні основи державного і регіонального управління	7	2	2	-	-	3	-	-	-	-	-	-
ТЕМА 2. Особливості методології державного регулювання економіки	5	2	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
ТЕМА 3. Завдання, форми та методи управління регіональною економікою	8	2	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-
ТЕМА 4. Органи державного управління в системі державного регулювання економіки України	8	2	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-
ТЕМА 5. Фінансово-кредитне регулювання економіки	8	2	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-
ТЕМА 6. Управління регіональним природокористуванням	8	4	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Разом за змістовим модулем 1	44	14	8	-	-	22	-	-	-	-	-	-
Змістовий модуль 2												
ТЕМА 7. Програмування і макроекономічне планування у системі державного регулювання економіки	8	2	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-
ТЕМА 8. Регіональна економічна політика України на сучасному етапі	8	2	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-
ТЕМА 9. Науково-методичні основи обґрунтування перспективного регіонального розвитку	8	2	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-
ТЕМА 10. Державне управління екологічною діяльністю	6	2	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-
ТЕМА 11. Зовнішньоекономічна політика як складова регіональної політики	8	2	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-
ТЕМА 12. Гуманітарна і національна політика в регіоні	8	4	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2	46	14	8	-	-	24	-	-	-	-	-	-
Усього годин	90	28	16	-	-	46	-	-	-	-	-	-

4. ТЕМАТИКА ТА ПЛАНИ ЛЕКЦІЙ ЗА ПРОГРАМОЮ ЗМІСТОВИХ МОДУЛІВ

ТЕМА 1. ОБ'ЄКТИВНА НЕОБХІДНІСТЬ І ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДЕРЖАВНОГО І РЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ

1. Предмет і завдання дисципліни «Державне і регіональне управління». Об'єкти та суб'єкти державного і регіонального управління
2. Основні типи економічних систем та механізми їх регулювання
3. Державне регулювання економіки: необхідність, суть, функції, цілі
4. Особливості управління економікою перехідного типу

Предмет, метод, об'єкти та суб'єкти ДРУ. Форми організації економіки (командна, ринкова, змішана). Недоліки функціонування їх регуляторних систем. Історичні аспекти становлення, функціонування та розвитку сучасної системи ДРУ. Об'єктивні передумови (причини) необхідності ДРУ: неспроможність конкуренції; неспроможність ринку щодо забезпечення потреб у суспільних товарах; зовнішні ефекти ринкового розподілу ресурсів; неповнота ринку; недостатність інформаційного забезпечення; економічна нестабільність. Основне завдання регуляторної діяльності держави і регіону щодо економіки. Напрямки реалізації економічної функції держави та регіону у змішаній економічній системі. Механізми і способи реалізації економічних функцій держави та регіону.

ТЕМА 2. ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДОЛОГІЇ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ

1. Теорії та моделі макроекономічного регулювання
2. Економічна політика держави та її види
3. Сучасні підходи та принципи державного регулювали економіки
4. Методи державного регулювання економіки

Основні теорії макроекономічного регулювання: класична теорія регулювання (саморегулювання); теорії неокласичного, неоліберального, неоконсервативного напрямку; теорія «економіки пропозиції»; теорія раціональних очікувань. Моделі державного регулювання економіки: американська; японська; шведська; німецька; ліберальна (американська); неоліберальна (німецька), європейсько-кейнсіанська; соціал-демократична (шведська), японська модель. Основні види економічної політики: антициклічна; структурна; амортизаційна; державна інвестиційна політика держави; фіскальна (бюджетно-податкова); монетарна (кредитно-грошова); цінова політика; зовнішньоекономічна політика держави; соціальна політика держави; конкурентна політика держави; регіональна; екологічна політики. Сучасні підходи до державного регулювання економіки. Принципи

державного регулювання економіки: наукової обґрунтованості; погодження інтересів; системності; цілеспрямованості; пріоритетності; комплексності; адаптації; мінімальної достатності; ефективності. Методи державного регулювання економіки: прямі; непрямі; правові; економічні; адміністративні; імперативні; індикативні; неформальні; специфічні.

ТЕМА 3. ЗАВДАННЯ, ФОРМИ ТА МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАЛЬНОЮ ЕКОНОМІКОЮ

1. Завдання та цілі регіонального управління
2. Правові та економічні основи регіонального управління
3. Форми, функції та система органів управління в регіоні
4. Методи регіонального управління

Завдання регіонального управління. Цілі регіонального управління що класифікуються за змістом: економічні, політичні, соціальні, екологічні та науково-технічні; часом: довго-, середньо- та короткострокові; та рівнем: загальнодержавні цілі та адміністративно-територіальних одиниць. Правові та економічні основи регіонального управління. Конституція України, закони «Про місцеве самоврядування», «Про місцеві державні адміністрації». Форми регіонального управління: державна, місцеве управління та місцеве самоврядування. Функцій регіонального управління: інтегруюча, перерозподільча, стимулююча, соціальна та оптимізаційна. Система органів управління в регіоні: централізована, англо-американська, європейська змішана елітна (континентальна або французька) та європейська змішана з розділеною ієрархією управління. Методи регіонального управління: правові, адміністративні та економічні.

ТЕМА 4. ОРГАНИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

1. Система органів державної влади та їхні функції у сфері управління економікою України
2. Роль Міністерств, відомств та інших центральних органів виконавчої влади
3. Місцеві державні адміністрації та їх роль у регулюванні економіки на регіональному рівні

Система органів державної влади та їхні функції у сфері управління економікою України. Роль Міністерств, відомств та інших центральних органів виконавчої влади. Функції центральних державних органів і місцевих державних адміністрацій щодо регіональної економічної політики. Адміністративні, правові та економічні методи державного регулювання розвитку регіонів. Завдання та зміст програм економічного і соціального

розвитку регіонів. Методика і порядок розроблення програм економічного і соціального розвитку регіонів. Принципи формування місцевих бюджетів. Доходи місцевих бюджетів. Нормативи відрахувань загальнодержавних податків і зборів до місцевих бюджетів. Місцеві податки та збори. Бюджетні субсидії, субвенції, дотації. Видатки місцевих бюджетів.

ТЕМА 5. ФІНАНСОВО-КРЕДИТНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ

1. Державний бюджет як інструмент державного регулювання економіки
2. Фінансова політика уряду та податкова система
3. Становлення і зміцнення банківської системи України та грошово-кредитне регулювання
4. Методи державного регулювання цін та антиінфляційна політика

Фінансова і бюджетна системи країни. Державні фінанси. Правова основа бюджетного регулювання в Україні. Інформаційна база використання фінансових ресурсів держави. Зведений баланс фінансових ресурсів України. Бюджетна система. Бюджетний устрій. Податкове регулювання. Поняття і функції податків. Податкова система. Принципи побудови податкової системи. Система оподаткування. Податкове законодавство. Суб'єкт оподаткування. Система податкових органів. Форми оподаткування. Класифікація податків. Загальнодержавні податки і збори. Місцеві податки і збори. Податкові пільги. Податкове планування. Грошово-кредитна політика. Цілі грошово-кредитного регулювання: стратегічні і тактичні цілі. Напрямки грошово-кредитної політики. «Політика дорогих грошей». «Політика дешевих грошей». Вибір напрямків грошово-кредитної політики. Засади грошово-кредитної політики. Правова основа грошово-кредитного регулювання. Суб'єкти грошово-кредитної політики.

ТЕМА 6. УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАЛЬНИМ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯМ

1. Принципи раціонального природокористування і управління природно-господарською збалансованістю
2. Форми і методи управління природокористуванням
3. Оцінка природних ресурсів та завдання управління природокористуванням
4. Охорона і раціональне використання земельних ресурсів регіонів
5. Охорона атмосферного повітря і використання водних ресурсів регіонів

Принципи раціонального природокористування: стабільності; територіальної диференціації; оптимальності та антропогенних змін

навколишнього середовища. Природно-господарська збалансованість. Форми управління природними ресурсами є екологічна стандартизація, нормування, дозволи на використання та еколого-економічний контроль. Методи управління природокористуванням: правові, адміністративні та економічні. Форми охорони навколишнього середовища та раціонального природокористування: державне регулювання, облік, контроль і нагляд, організаційна форма. Оцінка природних ресурсів. Завдання управління природокористуванням. Охорона і раціональне використання земельних ресурсів регіонів. Охорона атмосферного повітря і використання водних ресурсів регіонів.

ТЕМА 7. ПРОГРАМУВАННЯ І МАКРОЕКОНОМІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ У СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ

1. Суть державного програмування і види програм
2. Методика та організація розробки цільових комплексних програм
3. Місце макроекономічного планування в системі державного регулювання економіки
4. Індикативне (рекомендаційне) планування
5. Принципи та методи макроекономічного планування

Державне економічне програмування. Сутність програмно-цільового методу планування. Цільова комплексна програма (ЦКП). Класифікація ЦКП. Життєвий цикл ЦКП. Зміст етапів програмно-цільового планування: відбір переліку проблем, що підлягають програмному розв'язанню; формування та видача вихідного завдання на розроблення ЦКП; розроблення проекту ЦКП; затвердження ЦКП; реалізація ЦКП; звіт про виконання ЦКП. Статус учасників програмно-цільового планування. Вимоги щодо цілей ЦКП: конкретність, визначеність у часі, реальність. Організаційно-економічний механізм реалізації ЦКП. Макроекономічне планування: принципи, форми, методи. Індикативні та директивні плани. Особливості індикативного (рекомендаційного) планування. Система показників і структура індикативних планів. Державна програма економічного та соціального розвитку України (ДПЕСР) як форма макроекономічного планування на довго-, середньо- та короткострокові періоди. Принципи макроекономічного планування. Система показників макроекономічних планів. Методи планово-економічних розрахунків. Структура макроекономічного плану.

ТЕМА 8. РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

1. Регіональна політика: суть, особливості і основні завдання
2. Складові регіональної політики

3. Структурна перебудова економіки України
4. Об'єкти та суб'єкти регіональної політики

Сутність понять: «регіон», «регіональна економічна політика», «регіональна структура економіки». Регіон як соціально-економічна система. Об'єкти і суб'єкти регіональної політики. Принципи та пріоритети державної регіональної політики. Стратегія регіонального розвитку. складові регіональної економічної політики. Стратегія і тактика регіональної політики України. Законодавча база механізму регіональної політики. Складові елементи механізму регіональної політики.

ТЕМА 9. НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОБҐРУНТУВАННЯ ПЕРСПЕКТИВНОГО РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

1. Принципи системно-діагностичного аналізу регіонального розвитку
2. Методи економічного районування, типології і класифікації
3. Оцінка економіко-географічного положення і природно-господарського використання території
4. Методи комплексної економічної оцінки регіонального розвитку, аналітико-розрахункового обґрунтування та програмно-цільовий метод

Принципи системно-діагностичного аналізу регіонального розвитку. Підходи щодо комплексного системно-діагностичного аналізу. Методи економічного районування. Інтегральне економічне районування. Галузеве районування. Методи типології і класифікації. Показники типології регіонів. Методи оцінки економіко-географічного положення. Ознаки економіко-географічне положення. Показник рівня економічного розвитку регіонів. Методи аналітико-розрахункового обґрунтування: нормативний; балансовий; метод циклів; сітьовий метод; картографічний та програмно-цільовий методи.

ТЕМА 10. ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

1. Причини ринкової і державної неефективності в охороні навколишнього середовища
2. Визначення пріоритетів екологічно безпечного розвитку
3. Система органів управління та їх роль у регулюванні екологічної діяльності
4. Зростання екологічної компетентності влади та посилення її відповідальності за управлінські рішення

Причини ринкової і державної неефективності в охороні навколишнього середовища. Визначення пріоритетів екологічно безпечного розвитку. Глобальні явища. Глобальні екологічні проблеми. Індикатори екодинаміки і

визначення їх пріоритетів. Органи загального державного управління: центральної та місцевої державної виконавчої влади. Органи спеціального державного управління: надвідомчого управління і контролю в галузі екології; спеціального по ресурсного управління; спеціалізованого функціонального управління; спеціалізованого галузевого управління. Органи місцевого самоврядування. Органи громадського управління. Екологічна криза. Екологічна політика.

ТЕМА 11. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА ЯК СКЛАДОВА РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

1. Завдання інтеграції економіки України в світовий ринок
2. Концептуальні основи розвитку регіональних зовнішньоекономічних зв'язків
3. Аналіз зовнішньої економічної політики регіону: шляхи і тенденції

Завдання інтеграції економіки України в світовий ринок. Зовнішньоекономічні фактори. Внутрішньоекономічні фактори. Зовнішньоекономічні зв'язки. Пріоритетні напрями розвитку зовнішньоекономічних зв'язків. Міжнародний територіальний поділ праці. Зовнішньоекономічні зв'язки регіону. Стратегія промислово-інноваційної політики. Зовнішньоекономічна діяльність. Транскордонне співробітництво.

ТЕМА 12. ГУМАНІТАРНА І НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА В РЕГІОНІ

1. Особливості гуманітарної політики в регіоні
2. Сутність Закону «Про національні меншини»
3. Завдання вирішення проблем національної політики в регіоні

Особливості гуманітарної політики в регіоні. Галузеві програми розвитку освіти та культури. Основні показники розвитку загальноосвітніх навчальних закладів. Управління розвитком культури в регіонах. Охорона здоров'я населення. Сутність Закону «Про національні меншини». Завдання вирішення проблем національної політики в регіоні.

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота є невід’ємною частиною навчального процесу і основою пізнавальної діяльності студента. Метою методичних вказівок є конкретизація самостійної роботи студента для всебічного підвищення рівня знань, раціоналізації процесів підготовки, виконання і захисту самостійної роботи, єдності навчальної та науково-дослідної роботи.

Освоєння курсу відповідно до програми передбачає самостійне опрацювання студентом літературних джерел, вивчення теоретичних питань тем, виконання практичних завдань.

Навчальні завдання за кожною темою містять перелік питань, літературних джерел і практичних завдань.

Викладач курсу спрямовує і контролює самостійну роботу студента, встановлює час консультацій та термін виконання самостійної роботи за кожною темою курсу.

Змістом самостійної роботи студентів є вивчення теоретичних питань, підготовка до семінарських занять.

Контроль за самостійною роботою студентів здійснюється на практичних і семінарських заняттях у формі поточного контролю та перевірки якості виконання домашніх завдань.

Перелік запитань і завдань, що виносяться на самостійне опрацювання студентами:

№ з/п	Тематика модулів та зміст самостійної роботи	Кількість годин	Література
1	<p>Об’єктивна необхідність і теоретичні основи державного і регіонального управління</p> <ul style="list-style-type: none"> • У чому полягає різниця між управлінням економікою та її регулюванням? • Охарактеризуйте історичні аспекти становлення, функціонування та розвитку сучасної системи державного і регіонального управління. • Охарактеризуйте основні завдання регуляторної діяльності держави і регіону щодо економіки. 	3	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бакуменко В.Д. Теоретичні та організаційні засади державного управління: навч. посіб. / Бакуменко В.Д., Надолішній П.І. К.: Міленіум, 2013. 256 с. 2. Ковбасюк Ю.В. Державне управління: підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президенті України ; ред. кол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. К.; Дніпропетровськ: НАДУ, 2013. Т. 2. 324 с. 3. Пічугіна Т. С. Державне та регіональне управління : навч. посібник у структур.-логіч. схемах / Т. С. Пічугіна, Л. Д. Забродська, Г. І. Забродська; Харк. держ. ун-т харч. та торгівлі. Х.: ХДУХТ, 2015. 329 с. 4. Рубцов В. П. Державне управління та державні установи: навч. посібник для дис т. навч. / В. П. Рубцов, Н. І. Перинська. К. : Україна, 2014. 440 с.

1	2	3	4
2	<p>Особливості методології державного регулювання економіки</p> <ul style="list-style-type: none"> • Охарактеризуйте основні теорії макроекономічного регулювання. • Проаналізуйте моделі державного регулювання економіки. • Назвіть основні види економічної політики. 	3	<p>1. Бакуменко В.Д. Теоретичні та організаційні засади державного управління: навч. посіб. / Бакуменко В.Д., Надолішній П.І. К.: Міленіум, 2013. 256 с.</p> <p>2. Ковбасюк Ю.В. Державне управління: підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. К.; Дніпропетровськ: НАДУ, 2013. Т. 2. 324 с.</p> <p>3. Пічугіна Т. С. Державне та регіональне управління : навч. посібник у структур.-логіч. схемах / Т. С. Пічугіна, Л. Д. Забродська, Г. І. Забродська; Харк. держ. ун-т харч. та торгівлі. Х.: ХДУХТ, 2015. 329 с.</p> <p>4. Рубцов В. П. Державне управління та державні установи: навч. посібник для дис т. навч. / В. П. Рубцов, Н. І. Перинська. К. : Україна, 2014. 440 с.</p>
3	<p>Завдання, форми та методи управління регіональною економікою</p> <ul style="list-style-type: none"> • Обґрунтуйте завдання та цілі регіонального управління. • Які функції виконує регіональне управління. • Опишіть систему органів управління в регіоні. 	4	<p>1. Бакуменко В.Д. Теоретичні та організаційні засади державного управління: навч. посіб. / Бакуменко В.Д., Надолішній П.І. К.: Міленіум, 2013. 256 с.</p> <p>2. Ковбасюк Ю.В. Державне управління: підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. К.; Дніпропетровськ: НАДУ, 2013. Т. 2. 324 с.</p> <p>3. Рубцов В. П. Державне управління та державні установи: навч. посібник для дис т. навч. / В. П. Рубцов, Н. І. Перинська. К. : Україна, 2014. 440 с.</p>
4	<p>Органи державного управління в системі державного регулювання економіки України</p> <ul style="list-style-type: none"> • Охарактеризуйте роль Міністерств, відомств та інших центральних органів виконавчої влади. • Обґрунтуйте функції центральних державних органів і місцевих державних адміністрацій щодо регіональної економічної політики. • Опишіть завдання та зміст програм економічного і соціального розвитку регіонів. • Назвіть принципи формування місцевих бюджетів. 	4	<p>1. Бакуменко В.Д. Теоретичні та організаційні засади державного управління: навч. посіб. / Бакуменко В.Д., Надолішній П.І. К.: Міленіум, 2013. 256 с.</p> <p>2. Ковбасюк Ю.В. Державне управління: підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. К.; Дніпропетровськ: НАДУ, 2013. Т. 2. 324 с.</p> <p>3. Пічугіна Т. С. Державне та регіональне управління : навч. посібник у структур.-логіч. схемах / Т. С. Пічугіна, Л. Д. Забродська, Г. І. Забродська; Харк. держ. ун-т харч. та торгівлі. Х.: ХДУХТ, 2015. 329 с.</p> <p>4. Рубцов В. П. Державне управління та державні установи: навч. посібник для дис т. навч. / В. П. Рубцов, Н. І. Перинська. К. : Україна, 2014. 440 с.</p>

1	2	3	4
5.	<p>Фінансово-кредитне регулювання економіки</p> <ul style="list-style-type: none"> • Розкрийте сутність поняття «бюджетна система України». • Охарактеризуйте джерела формування фінансової основи для економічного та соціального розвитку. • Які функції виконує зведений бюджет України? • Опишіть податкове законодавство. 	4	<p>1. Ковбасюк Ю.В. Державне управління: підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. К.; Дніпропетровськ: НАДУ, 2013. Т. 2. 324 с.</p> <p>2. Пічугіна Т. С. Державне та регіональне управління : навч. посібник у структур.-логіч. схемах / Т. С. Пічугіна, Л. Д. Забродська, Г. І. Забродська; Харк. держ. ун-т харч. та торгівлі. Х.: ХДУХТ, 2015. 329 с.</p> <p>3. Рубцов В. П. Державне управління та державні установи: навч. посібник для дис т. навч. / В. П. Рубцов, Н. І. Перинська. К. : Україна, 2014. 440 с.</p>
6.	<p>Управління регіональним природокористуванням</p> <ul style="list-style-type: none"> • Опишіть принципи раціонального природокористування. • Проаналізуйте методи управління природокористуванням. • Назвіть завдання управління природокористуванням. 	4	<p>1. Бакуменко В.Д. Теоретичні та організаційні засади державного управління: навч. посіб. / Бакуменко В.Д., Надолішній П.І. К.: Міленіум, 2013. 256 с.</p> <p>2. Ковбасюк Ю.В. Державне управління: підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. К.; Дніпропетровськ: НАДУ, 2013. Т. 2. 324 с.</p> <p>3. Пічугіна Т. С. Державне та регіональне управління : навч. посібник у структур.-логіч. схемах / Т. С. Пічугіна, Л. Д. Забродська, Г. І. Забродська; Харк. держ. ун-т харч. та торгівлі. Х.: ХДУХТ, 2015. 329 с.</p> <p>4. Рубцов В. П. Державне управління та державні установи: навч. посібник для дис т. навч. / В. П. Рубцов, Н. І. Перинська. К. : Україна, 2014. 440 с.</p>
7.	<p>Програмування і макроекономічне планування у системі державного регулювання економіки</p> <ul style="list-style-type: none"> • Обґрунтуйте необхідність макроекономічного планування для державного регулювання економіки. • Охарактеризуйте основні форми макроекономічного планування. • У чому різниця між директивним та індикативним плануванням? • Охарактеризуйте балансний і нормативний метод планування. 	4	<p>1. Бакуменко В.Д. Теоретичні та організаційні засади державного управління: навч. посіб. / Бакуменко В.Д., Надолішній П.І. К.: Міленіум, 2013. 256 с.</p> <p>2. Ковбасюк Ю.В. Державне управління: підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. К.; Дніпропетровськ: НАДУ, 2013. Т. 2. 324 с.</p> <p>3. Пічугіна Т. С. Державне та регіональне управління : навч. посібник у структур.-логіч. схемах / Т. С. Пічугіна, Л. Д. Забродська, Г. І. Забродська; Харк. держ. ун-т харч. та торгівлі. Х.: ХДУХТ, 2015. 329 с.</p> <p>4. Рубцов В. П. Державне управління та державні установи: навч. посібник для дис т. навч. / В. П. Рубцов, Н. І. Перинська. К. : Україна, 2014. 440 с.</p>

1	2	3	4
8.	<p>Регіональна економічна політика України на сучасному етапі</p> <ul style="list-style-type: none"> Визначте поняття «регіон», «регіональна економічна політика», «регіональна структура економіки». Охарактеризуйте принципи та пріоритети державної регіональної політики. Обґрунтуйте законодавчу базу механізму регіональної політики. 	4	<p>1. Бакуменко В.Д. Теоретичні та організаційні засади державного управління: навч. посіб. / Бакуменко В.Д., Надолішній П.І. К.: Міленіум, 2013. 256 с.</p> <p>2. Ковбасюк Ю.В. Державне управління: підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. К.; Дніпропетровськ: НАДУ, 2013. Т. 2. 324 с.</p> <p>3. Пічугіна Т. С. Державне та регіональне управління : навч. посібник у структур.-логіч. схемах / Т. С. Пічугіна, Л. Д. Забродська, Г. І. Забродська; Харк. держ. ун-т харч. та торгівлі. Х.: ХДУХТ, 2015. 329 с.</p> <p>4. Рубцов В. П. Державне управління та державні установи: навч. посібник для дис т. навч. / В. П. Рубцов, Н. І. Перинська. К. : Україна, 2014. 440 с.</p>
9.	<p>Науково-методичні основи обґрунтування перспективного регіонального розвитку</p> <ul style="list-style-type: none"> Опишіть принципи системно-діагностичного аналізу регіонального розвитку. Охарактеризуйте методи оцінки економіко-географічного положення. Проаналізуйте методи аналітико-розрахункового обґрунтування. 	4	<p>1. Бакуменко В.Д. Теоретичні та організаційні засади державного управління: навч. посіб. / Бакуменко В.Д., Надолішній П.І. К.: Міленіум, 2013. 256 с.</p> <p>2. Ковбасюк Ю.В. Державне управління: підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. К.; Дніпропетровськ: НАДУ, 2013. Т. 2. 324 с.</p> <p>3. Пічугіна Т. С. Державне та регіональне управління : навч. посібник у структур.-логіч. схемах / Т. С. Пічугіна, Л. Д. Забродська, Г. І. Забродська; Харк. держ. ун-т харч. та торгівлі. Х.: ХДУХТ, 2015. 329 с.</p> <p>4. Рубцов В. П. Державне управління та державні установи: навч. посібник для дис т. навч. / В. П. Рубцов, Н. І. Перинська. К. : Україна, 2014. 440 с.</p>
10	<p>Державне управління екологічною діяльністю</p> <ul style="list-style-type: none"> Охарактеризуйте глобальні екологічні проблеми. Обґрунтуйте органи спеціального державного управління. 	4	<p>1. Ковбасюк Ю.В. Державне управління: підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. К.; Дніпропетровськ: НАДУ, 2013. Т. 2. 324 с.</p> <p>2. Пічугіна Т. С. Державне та регіональне управління : навч. посібник у структур.-логіч. схемах / Т. С. Пічугіна, Л. Д. Забродська, Г. І. Забродська; Харк. держ. ун-т харч. та торгівлі. Х.: ХДУХТ, 2015. 329 с.</p> <p>3. Рубцов В. П. Державне управління та державні установи: навч. посібник для дис т. навч. / В. П. Рубцов, Н. І. Перинська. К. : Україна, 2014. 440 с.</p>

1	2	3	4
11.	<p>Зовнішньоекономічна політика як складова регіональної політики</p> <ul style="list-style-type: none"> • Опишіть завдання інтеграції економіки України в світовий ринок. • Охарактеризуйте пріоритетні напрями розвитку зовнішньоекономічних зв'язків. 	4	<p>1. Бакуменко В.Д. Теоретичні та організаційні засади державного управління: навч. посіб. / Бакуменко В.Д., Надолішній П.І. К.: Міленіум, 2013. 256 с.</p> <p>2. Ковбасюк Ю.В. Державне управління: підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. К.; Дніпропетровськ: НАДУ, 2013. Т. 2. 324 с.</p> <p>3. Пічугіна Т. С. Державне та регіональне управління : навч. посібник у структур.-логіч. схемах / Т. С. Пічугіна, Л. Д. Забродська, Г. І. Забродська; Харк. держ. ун-т харч. та торгівлі. Х.: ХДУХТ, 2015. 329 с.</p> <p>4. Рубцов В. П. Державне управління та державні установи: навч. посібник для дис т. навч. / В. П. Рубцов, Н. І. Перинська. К. : Україна, 2014. 440 с.</p>
12.	<p>Гуманітарна і національна політика в регіоні</p> <ul style="list-style-type: none"> • Проаналізуйте основні показники розвитку загальноосвітніх навчальних закладів. • Опишіть завдання вирішення проблем національної політики в регіоні. 	4	<p>1. Бакуменко В.Д. Теоретичні та організаційні засади державного управління: навч. посіб. / Бакуменко В.Д., Надолішній П.І. К.: Міленіум, 2013. 256 с.</p> <p>2. Ковбасюк Ю.В. Державне управління: підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. К.; Дніпропетровськ: НАДУ, 2013. Т. 2. 324 с.</p> <p>3. Пічугіна Т. С. Державне та регіональне управління : навч. посібник у структур.-логіч. схемах / Т. С. Пічугіна, Л. Д. Забродська, Г. І. Забродська; Харк. держ. ун-т харч. та торгівлі. Х.: ХДУХТ, 2015. 329 с.</p> <p>4. Рубцов В. П. Державне управління та державні установи: навч. посібник для дис т. навч. / В. П. Рубцов, Н. І. Перинська. К. : Україна, 2014. 440 с.</p>
	Разом	46	

6. ЗРАЗКИ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

1. Свідомий вплив держави на об'єкти і процеси з метою надання певної спрямованості господарській діяльності, узгодженості дій суб'єктів національної економіки і досягнення бажаних результатів – це:

- а) ринковий механізм;
- б) об'єкт державного регулювання;
- в) управління економікою;
- г) трипартизм.

2. Економічний лібералізм – це:

- а) система соціально-економічних відносин, у якій домінують ринкові регулятори, а роль держави зведена до мінімуму;
- б) передбачає значний вплив держави на соціально-економічний розвиток країни.

3. До основних типів економічних систем НЕ входить:

- а) традиційна;
- б) стабільна;
- в) перехідна;
- г) ринкова.

4. Соціально-економічні відносини, які виникають у процесі взаємодії суб'єктів економіки належать до ... компонентів.

- а) суб'єктивних;
- б) об'єктивних.

5. Економічною школою, яка розглядала золото і срібло (пізніше — надлишок продуктів, що обмінюються на зовнішньому ринку) як джерела багатства і розробляла рекомендації своїм правителям стосовно розвитку міжнародної торгівлі була:

- а) Фізіократи;
- б) Марксизм;
- в) Меркантилізм.

6. Найвидатнішими представниками класичної теорії регулювання:

- а) А. Сміт і Д. Рікардо;
- б) Ф. Кене і К. Маркс;
- в) Дж. Кейнс і Томас Мен.

7. Теорія раціональних очікувань вважалась:

- а) неоліберальною;
- б) неокласична.

8. Яка політика визначає джерела формування державної казни, формування податкової системи та державного бюджету?

- а) монетарна;
- б) цінова;
- в) фіскальна;
- г) соціальна.

9. Яка політика зосереджується на формуванні ефективних соціально-економічних умов, життя суспільства, регулюванні відносин між соціальними групами, формуванні економічних стимулів для участі у виробництві, забезпеченні ефективної зайнятості населення, створенні соціальних гарантій і умов для підвищення добробуту членів суспільства?

- а) монетарна;
- б) цінова;
- в) фіскальна;
- г) соціальна.

10. Принцип погодження інтересів означає:

- а) врахування вимог об'єктивних економічних законів, реалій економічного, політичного та соціального життя суспільства, національних особливостей;
- б) державне регулювання має спрямовуватися на досягнення конкретних цілей;
- в) державне регулювання економіки має бути механізмом погодження інтересів різних суб'єктів економіки: загальнодержавних, регіональних, групових (підприємців, робітників, споживачів, виробників тощо).

11. Принцип наукової обґрунтованість означає:

- а) врахування вимог об'єктивних економічних законів, реалій економічного, політичного та соціального життя суспільства, національних особливостей;
- б) державне регулювання має спрямовуватися на досягнення конкретних цілей;
- в) державне регулювання економіки має бути механізмом погодження інтересів різних суб'єктів економіки: загальнодержавних, регіональних, групових (підприємців, робітників, споживачів, виробників тощо).

12. Цілі регіонального управління НЕ класифікують за:

- а) змістом;
- б) діями;
- в) рівнем;
- г) часом.

13. Які цілі пов'язані з вирішенням проблем охорони навколишнього середовища та раціонального природокористування?

- а) економічні;
- б) політичні;
- в) екологічні;
- г) науково-технічні.

14. Які цілі конкретизують напрями розвитку і використання науково-технічного потенціалу регіону?

- а) економічні;
- б) політичні;
- в) екологічні;
- г) науково-технічні.

15. Яку владу здійснюють місцеві державні адміністрації?

- а) виконавчу;
- б) законодавчу;
- в) судову.

16. До яких повноважень відносять затвердження програм соціально-економічного та культурного розвитку району, області, а також цільових програм з інших питань?

- а) повноважень районних та обласних рад у сфері соціально-економічного й культурного розвитку;
- б) делегованих повноважень сільських, селищних, міських рад у сфері соціально-економічного і культурного розвитку.

17. До яких повноважень відносять вирішення питань про надання дозволу на спеціальне використання природних ресурсів?

- а) повноважень районних та обласних рад у сфері соціально-економічного й культурного розвитку;
- б) делегованих повноважень сільських, селищних, міських рад у сфері соціально-економічного і культурного розвитку.

18. Яка функція регіонального управління пов'язана з узгодженням управлінських рішень різних об'єктів господарювання на основі стратегії розвитку регіону в цілому?

- а) перерозподільча;
- б) стимулююча;
- в) соціальна;
- г) інтегруюча.

19. Якою функцією місцевих державних адміністрацій є бюджетна діяльність?

- а) основна;
- б) конкретна;
- в) загальна.

20. До яких органів управління економікою входять асоціації, об'єднання, спілки?

- а) державні;
- б) недержавні.

21. Єдиним органом законодавчої влади в Україні є:

- а) Кабінет Міністрів;
- б) Конституційний Суд України;
- в) Верховна Рада.

22. Кому підпорядковані міністерства і відомства, які є центральними органами виконавчої влади?

- а) Кабінет Міністрів;
- б) Конституційний Суд України;
- в) Верховна Рада.

23. В чому полягає кадрова політика Президента?

- а) видає укази й розпорядження з питань економічної реформи;
- б) призначати за згодою Верховної Ради Прем'єр-міністра;
- в) здійснює координацію діяльності державних органів.

24. До компетенції кого належить прийняття та зміна законів, постанов, інших законодавчих актів і контроль за їхнім виконанням?

- а) Кабінет Міністрів;
- б) Конституційний Суд України;
- в) Верховна Рада.

25. До чийх повноважень належить правове регулювання економічних відносин?

- а) Кабінет Міністрів;
- б) Конституційний Суд України;
- в) Верховна Рада.

26. До податкових надходжень належить:

- а) надходження від внутрішніх позик;
- б) частини доходів від приватизації та реалізації державного майна;
- в) частини акцизного збору.

27. До неподаткових надходжень належить:

- а) надходження від внутрішніх позик;
- б) плата за землю;
- в) частини акцизного збору.

28. Дотації – це:

- а) особливий вид асигнувань з Державного бюджету, який використовується для збалансування доходів і видатків місцевих бюджетів та покриття касових збитків окремих державних підприємств;
- б) допомоги, які виплачуються з державного бюджету з метою підтримки населення, а також певних видів підприємницької діяльності, сфер і галузей народного господарства, розвиток яких має велике значення для економіки;
- в) один з видів державної фінансової допомоги центральним або місцевим органам виконавчої влади, що надається на конкретні цілі.

29. Субсидії – це:

- а) особливий вид асигнувань з Державного бюджету, який використовується для збалансування доходів і видатків місцевих бюджетів та покриття касових збитків окремих державних підприємств;
- б) допомоги, які виплачуються з державного бюджету з метою підтримки населення, а також певних видів підприємницької діяльності, сфер і галузей народного господарства, розвиток яких має велике значення для економіки;
- в) один з видів державної фінансової допомоги центральним або місцевим органам виконавчої влади, що надається на конкретні цілі.

30. Субвенції – це:

- а) особливий вид асигнувань з Державного бюджету, який використовується для збалансування доходів і видатків місцевих бюджетів та покриття касових збитків окремих державних підприємств;
- б) допомоги, які виплачуються з державного бюджету з метою підтримки населення, а також певних видів підприємницької діяльності, сфер і галузей народного господарства, розвиток яких має велике значення для економіки;
- в) один з видів державної фінансової допомоги центральним або місцевим органам виконавчої влади, що надається на конкретні цілі.

31. Який принцип побудови податкової системи забезпечується встановленням строків сплати, виходячи з необхідності забезпечення своєчасного надходження коштів до бюджету для фінансування видатків?

- а) принцип обов'язковості;
- б) принцип соціальної особливості;
- в) принцип наукової обґрунтованості;
- г) принцип рівномірності сплати податків.

32. Який принцип побудови податкової системи означає незмінність податків та їх ставок?

- а) принцип стабільності;
- б) принцип соціальної особливості;
- в) принцип наукової обґрунтованості;
- г) принцип рівномірності сплати податків.

33. Які цільові програми спрямовані на виконання природоохоронних і природо перетворювальних проектів?

- а) виробничі;
- б) соціально-економічні;
- в) екологічні;
- г) інституційні.

34. Які цільові програми спрямовані на вирішення проблем розвитку й удосконалення способу життя, підвищення матеріального і культурного рівня життя населення, поліпшення соціальних умов праці та відпочинку?

- а) виробничі;
- б) соціально-економічні;
- в) екологічні;
- г) інституційні.

35. Які цільові програми спрямовані на удосконалення організації управління господарськими системами?

- а) виробничі;
- б) соціально-економічні;
- в) екологічні;
- г) інституційні.

36. Який метод застосовують для вивчення розвитку економічної ситуації у народному господарстві в минулому, теперішньому і майбутньому з урахуванням різних його варіантів?

- а) балансовий метод;
- б) системного аналізу;
- в) економіко-математичний.

37. Який метод полягає у застосуванні системи розрахунків, які пов'язують потреби суспільства з ресурсами за допомогою системи економічних балансів?

- а) балансовий метод;
- б) системного аналізу;
- в) економіко-математичний.

38. Соціальний аспект...

- а) спрямовується на стимулювання якісних змін демографічної і соціальної структури населення, створення умов для зниження смертності та росту народжуваності, оздоровлення населення тощо;
- б) охоплює регулювання природно-господарської збалансованості в регіонах і створення сприятливих умов для життєдіяльності населення, раціональне використання рекреаційних ресурсів та ін.;
- в) означає розширення виробництва товарів народного споживання, прискорений розвиток соціальної та виробничої інфраструктури в регіонах з низьким рівнем забезпеченості, особливо в сільській місцевості.

39. Демографічний аспект...

- а) спрямовується на стимулювання якісних змін демографічної і соціальної структури населення, створення умов для зниження смертності та росту народжуваності, оздоровлення населення тощо;
- б) охоплює регулювання природно-господарської збалансованості в регіонах і створення сприятливих умов для життєдіяльності населення, раціональне використання рекреаційних ресурсів та ін.;
- в) означає розширення виробництва товарів народного споживання, прискорений розвиток соціальної та виробничої інфраструктури в регіонах з низьким рівнем забезпеченості, особливо в сільській місцевості.

40. Екологічний аспект...

- а) спрямовується на стимулювання якісних змін демографічної і соціальної структури населення, створення умов для зниження смертності та росту народжуваності, оздоровлення населення тощо;
- б) охоплює регулювання природно-господарської збалансованості в регіонах і створення сприятливих умов для життєдіяльності населення, раціональне використання рекреаційних ресурсів та ін.;
- в) означає розширення виробництва товарів народного споживання, прискорений розвиток соціальної та виробничої інфраструктури в регіонах з низьким рівнем забезпеченості, особливо в сільській місцевості.

41. Забезпечення стабільності розвитку продуктивних сил регіонів належить до:

- а) тактичних цілей;
- б) стратегічних задач.

42. Екологічна та географічна регіоналізація - це:

- а) морфологічний аналіз регіону;
- б) аналіз виробничого потенціалу регіону;
- в) комплексний аналіз населення.

43. Дефіцит природних ресурсів належить до:

- а) безпосередніх загроз людині;
- б) загроз територіям;
- в) загроз економічному розвитку.

44. Радіація належить до:

- а) безпосередніх загроз людині;
- б) загроз територіям;
- в) загроз економічному розвитку.

45. Пріоритетними серед умов навколишнього середовища є:

- а) сільське господарство;
- б) біота;
- в) енергія.

46. Київська міська державна адміністрація – це:

- а) Органи загального державного управління;
- б) Органи спеціального державного управління;
- в) Органи місцевого самоврядування.

47. Сукупний тираж видань мовами національних меншин становить:

- а) 15000 примірників;
- б) 50000 примірників;
- в) 25000 примірників.

7. ПИТАННЯ ДЛЯ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО КОНТРОЛЮ

1. Предмет і завдання дисципліни «Державне і регіональне управління».
2. Об'єкти та суб'єкти державного і регіонального управління
3. Основні типи економічних систем та механізми їх регулювання
4. Державне регулювання економіки: необхідність, суть, функції, цілі
5. Особливості управління економікою перехідного типу
6. Теорії та моделі макроекономічного регулювання
7. Економічна політика держави та її види
8. Сучасні підходи та принципи державного регулювання економіки
9. Методи державного регулювання економіки
10. Завдання та цілі регіонального управління
11. Правові та економічні основи регіонального управління
12. Форми, функції та система органів управління в регіоні
13. Методи регіонального управління
14. Система органів державної влади та їхні функції у сфері управління економікою України
15. Роль Міністерств, відомств та інших центральних органів виконавчої влади
16. Місцеві державні адміністрації та їх роль у регулюванні економіки на регіональному рівні
17. Державний бюджет як інструмент державного регулювання економіки
18. Фінансова політика уряду та податкова система
19. Становлення і зміцнення банківської системи України та грошово-кредитне регулювання
20. Методи державного регулювання цін та антиінфляційна політика
21. Принципи раціонального природокористування і управління природно-господарською збалансованістю
22. Форми і методи управління природокористуванням
23. Оцінка природних ресурсів та завдання управління природокористуванням
24. Охорона і раціональне використання земельних ресурсів регіонів
25. Охорона атмосферного повітря і використання водних ресурсів регіонів
26. Суть державного програмування і види програм
27. Методика та організація розробки цільових комплексних програм
28. Місце макроекономічного планування в системі державного регулювання економіки
29. Індикативне (рекомендаційне) планування
30. Принципи та методи макроекономічного планування
31. Регіональна політика: суть, особливості і основні завдання
32. Складові регіональної політики
33. Структурна перебудова економіки України

- 34.Об'єкти та суб'єкти регіональної політики
- 35.Принципи системно-діагностичного аналізу регіонального розвитку
- 36.Методи економічного районування, типології і класифікації
- 37.Оцінка економіко-географічного положення і природно-господарського використання території
- 38.Методи комплексної економічної оцінки регіонального розвитку, аналітико-розрахункового обґрунтування та програмно-цільовий метод
- 39.Причини ринкової і державної неефективності в охороні навколишнього середовища
- 40.Визначення пріоритетів екологічно безпечного розвитку
- 41.Система органів управління та їх роль у регулюванні екологічної діяльності
- 42.Зростання екологічної компетентності влади та посилення її відповідальності за управлінські рішення
- 43.Завдання інтеграції економіки України в світовий ринок
- 44.Концептуальні основи розвитку регіональних зовнішньоекономічних зв'язків
- 45.Аналіз зовнішньої економічної політики регіону: шляхи і тенденції
- 46.Особливості гуманітарної політики в регіоні
- 47.Сутність Закону «Про національні меншини»
- 48.Завдання вирішення проблем національної політики в регіоні

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять (включає, в тому числі, перевірку якості підготовки завдань, які винесені на самостійне вивчення та виконання) і має на меті перевірку рівня підготовленості студента.

Формами проведення поточного контролю з дисципліни є:

- 1) усні опитування на семінарських заняттях;
- 2) поточне тестування та опитування;
- 3) участь в обговоренні питань на семінарах;
- 4) якість пошуку необхідної літератури тощо.

Модульний контроль – процедура визначення рівня засвоєння студентом навчального матеріалу відповідної дисципліни. Модульний контроль з дисципліни «Державне і регіональне управління» проводиться у письмовій формі. Кількість модульних контрольних робіт на дисципліну – 1, який складається з двох змістовних модулів. Форма модульного контролю: тести, творче завдання.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання. Завданням підсумкового контролю є перевірка глибини засвоєння студентом програмного матеріалу дисципліни, логіки та взаємозв'язків між окремими її розділами, здатність творчого використання набутих знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми, що впливає зі змісту дисципліни тощо. Підсумковий контроль з дисципліни «Державне і регіональне управління» проводиться у формі іспиту. Форма підсумкового семестрового контролю: письмово-усні завдання згідно розроблених екзаменаційних білетів.

Оцінка знань, умінь і практичних навичок студента з навчальної дисципліни «Державне і регіональне управління» здійснюється відповідно до графіку (табл. 5.1).

Таблиця 5.1

Модуль 1, 4 курс, 8 семестр
Поточний контроль за змістовим модулем №1
Поточний контроль за змістовим модулем №2
Підсумковий контроль за семестр: екзамен

Студенти вивчають дисципліну «Державне і регіональне управління» протягом одного семестру, тобто один модуль, який складається з двох змістовних модулів. Після виконання змістового модуля (відвідування лекцій, практичних занять і виконання самостійної та індивідуальної роботи) здійснюється поточний контроль – модульна контрольна робота.

Таблиця 5.2

	Модульна контрольна робота	Оцінка за роботу на практичних заняттях	Самостійна та індивідуальна робота студента	Всього
ЗМ №1	50 балів	40 балів	10 балів	100 балів
ЗМ №2	50 балів	40 балів	10 балів	100 балів
<i>Екзамен (2 семестр) Середня арифметична сума ЗМ №1 і ЗМ №2</i>				<i>100 балів</i>

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Поточне та підсумкове оцінювання знань студентів здійснюється за **100 бальною системою за кожний модуль**. З цих 100 балів 50%, тобто **50 балів відводиться на оцінювання модульних контролів в усній, письмовій або письмово-усній формі викладачем в аудиторії**. Решта **50 балів** також виставляє викладач на підставі результатів перевірки рівня засвоєння теоретичного матеріалу дисципліни (теоретичний компонент оцінки, який складається з сумарних результатів проведених викладачем опитувань студентів і контрольних робіт) та індивідуальної роботи студента (практичний компонент – розв’язання задач, реферат, есе, складання термінологічного словника тощо). Теоретична компонента оцінюється в **40 балів**, а практична – **10**.

Семестрова оцінка виставляється або за результатом модульного контролю (наприклад, студент за результатом модульного контролю набрав 75 (за шкалою ECTS – «С») – за розширеною національною шкалою – «добре»), **або підсумкового контролю** (екзамен).

Студент, який у результаті поточного оцінювання, або підсумкового контролю за змістовними модулями отримав більше **60 балів і отриманий бал його влаштовує**, має право не складати залік із дисципліни. У такому випадку в заліково-екзаменаційну відомість заноситься загальна підсумкова оцінка. При умові, що студент(ка) хоче покращити підсумкову оцінку за модуль з дисципліни, він (вона) має складати іспит.

Таблиця 5.3

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума	
Модуль 1, 2 семестр								
Змістовий модуль № 1 (50 балів)						Індивідуальна (самостійна) робота	Модульний контроль № 1	100 балів
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	10 балів	Теми 1-6	
7	7	7	7	6	6	50 балів	50 балів	
Змістовий модуль № 2 (50 балів)						Індивідуальна (самостійна) робота	Модульний контроль № 2	100 балів
Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	Тема 11	Тема 12	10 балів	Теми 7-12	
7	7	7	7	6	6	50 балів	50 балів	
<i>Підсумковий контроль: екзамен 100 балів</i>								

Поточне оцінювання за два змістовні модулі здійснюється за трьома складовими:

- контроль систематичності й активності роботи студента протягом семестру (**40 балів**);
- контроль самостійної та індивідуальної роботи (**10 балів**);

- контроль за виконанням модульного завдання (**50 балів**).

Оцінювання модульних завдань. Після виконання програми змістового модулю у визначений деканатом термін здійснюється **поточний модульний контроль у письмовій, усній чи письмово-усній формі**, який оцінюється у межах від **1** до **50 балів**. Якщо з об'єктивних причин студент не пройшов модульний контроль у визначений термін, то він має право з дозволу деканату пройти його протягом двох тижнів після виникнення заборгованості. Викладач за індивідуальну роботу та активність студента під час занять з даної дисципліни на протязі семестру використовує **50-бальну** систему оцінювання – 10 (практична компонента) і 40 балів (теоретична компонента) відповідно.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумкове оцінювання здійснюється у формі іспиту. До них допускаються всі студенти, за виключенням тих, які не виконали елементи навчального плану.

Студент, який в результаті підсумкового оцінювання отримав менше **60 балів зобов'язаний** складати екзамен із дисципліни. У разі, коли відповіді студента під час заліку оцінені менш ніж **60 балів**, він (вона) рахуються такими, що не здали підсумковий контроль. При цьому результати поточного контролю не враховуються.

Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за шкалою, наведеною в таблиці 5.4:

Таблиця 5.4

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінювання самостійної роботи – підготовки і захисту рефератів та анотованих аналітичних оглядів наукових статей і публікацій у періодичних виданнях, а також монографіях і збірниках наукових праць.

Оцінка за будь-який вид самостійної роботи складається з трьох складових: 1) актуальна тематика обраної теми, 2) впевнений захист, 3) виконаний згідно наданих вище вимог – така робота заслуговує на **10 балів**.

Оцінювання індивідуальної (самостійної) роботи здійснюється у кожному змістовному модулі. Для оцінки представляються такі види робіт, які оцінюються в 10 балів: або підготовка рефератів, доповідей тощо, або поглиблене опрацювання першоджерел і наукових статей, або виконання індивідуальних контрольних, практичних і ситуаційних завдань.

Оцінювання активності під час аудиторних занять здійснюється у межах **40 балів** у кожному змістовному модулі:

- **31-40 балів** – відвідано не менше 90% лабораторних і практичних занять та отримано оцінки «добре», «відмінно»;

- **21-30 балів** – відвідано не менше 75% лабораторних і практичних занять та отримано оцінки «добре», «відмінно»;

- **11-20 балів** – відвідано не менше 60% лабораторних і практичних занять та отримано оцінки «задовільно», «добре», «відмінно»;

- **1-10 балів** – відвідано не менше 50% лабораторних і практичних занять та отримано оцінки «задовільно», «добре».

Якщо з об'єктивних причин студент не пройшов модульний контроль у визначений термін, то він має право з дозволу деканату пройти його протягом двох тижнів після виникнення заборгованості.

Модульний контроль та залік приймаються у письмо-усній формі, для чого розробляються варіанти завдань та екзаменаційні білети.

Таблиця 5.5

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Змістовний модуль 1		Змістовний модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	8	40	8	40
Письмове тестування при тематичному оцінюванні				
Презентація, есе, індивідуальне завдання	1	10	1	10
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО ВИВЧЕННЯ КУРСУ «ДЕРЖАВНЕ І РЕГІОНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ»

Основна:

1. Базилевич В. Д., Базилевич К. С. Ринкова економіка: основні поняття і категорії: навч. посіб. К.: Знання, 2006. 263 с.
2. Бакуменко В.Д. Теоретичні та організаційні засади державного управління: навч. посіб. / Бакуменко В.Д., Надолішній П.І. К.: Міленіум, 2013. 256 с.
3. Гриньова В. М., Новікова М. М. Державне регулювання економіки: підручник. К.: Знання, 2008. 398 с.
4. Державне регулювання економіки: навч. посіб. / С. М. Чистов, А. Є. Никифоров, Т. Ф. Куценко та ін. К. : КНЕУ, 2000. 316 с.
5. Михасюк І. Р. Швайка Л. А. Державне регулювання економіки: підручник. Львів : Магнолія плюс ; видавець СПД ФО В. М. Піча, 2006. 220 с.
6. Державне та регіональне управління: тестовий тренінг для самостійної роботи студентів з підготовки до аудиторних практичних занять з дисципліни за освітнім ступенем бакалавр / Т. С. Пічугіна, Л. Д. Забродська, Г. І. Забродська. Х. : ХДУХТ, 2016. 88 с.
7. Дідівська Л. І., Головка Л. С. Державне регулювання економіки: навч. посібник. К.: Знання-Прес, 2000. 209 с. (Вища освіта ХХІ століття).
8. Економічна теорія: Політекономія: підручник / за ред. В. Д. Базилевича. К. Знання, 2006. 631 с.
9. Запоточний І.В., Захарченко В. І. Державне регулювання регіональної економіки / за ред. д.е.н., проф. Захарченка В.І. Харків–Львів–Одеса: ТОВ «Одіссей», 2003. 592 с.
10. Інноваційний розвиток економіки: модель, система управління, державна політика / за ред. д-ра екон. наук, проф. Л. І. Федулової. К.: «Основа», 2005. 552 с.
11. Калетнік Г. М., Мазур А. Г., Кубай О. Г. Державне регулювання економіки: навч. посіб. К. : «Хай-Тек Прес», 2011. 428 с.
12. Ковбасюк Ю.В. Державне управління: підручник: у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; ред. кол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. К.; Дніпропетровськ: НАДУ, 2013. Т. 2. 324 с.
13. Ковтун О. І. Державне регулювання економіки: навч. посіб. Львів : «Новий Світ – 2000», 2006. 432 с.
14. Мельник А. Ф., Оболенський О. Ю., Васіна А. Ю. Державне управління: підручник; за ред. А. Ф. Мельник. К.: Знання, 2009. 582 с.
15. Могильний О. М. Регулювання аграрної сфери. Ужгород : ІВА, 2005. 400 с.
16. Новіков Б. В., Сініок Г. Ф., Круш П. В. Основи адміністративного менеджменту: навч. посіб. К. : Центр навч. літ-ри, 2004. 560 с.
17. Пічугіна Т. С. Державне та регіональне управління: навч. посібник у структ.-логіч. схемах / Т. С. Пічугіна, Л. Д. Забродська, Г. І. Забродська; Харк. держ. ун-т харч. та торгівлі. Х.: ХДУХТ, 2015. 329 с.

18. Рубцов В. П. Державне управління та державні установи: навч. посібник для дис т. навч. / В. П. Рубцов, Н. І. Перинська. К. : Україна, 2014. 440 с.
19. Стеченко Д.М. Державне регулювання економіки: навч. посіб. К.: Знання, 2004. 262с.
20. Черевко Г. В. Державне регулювання економіки в АПК: навч. посіб. К.: Знання, 2006. 339 с.
21. Чернов С.І. Текст лекцій з дисципліни «Державне та регіональне управління» (для студентів 2 курсу напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент» денної форми навчання) / С.І.Чернов, М.М. Новікова, С.О. Гайдученко; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Х.: ХНУМГ, 2014. 140 с.
22. Чистов С.М. Державне регулювання економіки: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. К.: КНЕУ, 2002. 208 с.
23. Швайка Л. А. Державне регулювання економіки: нав. посіб. К.: Знання, 2006. 435 с. (Вища освіта ХХІ століття).
24. Швайка Л.А. Основи державного регулювання економіки: навч. посіб. Львів. Видавництво «Фенікс». 2001. 231 с.

Додаткова:

1. Екологічна енциклопедія : У 3 т. / Головн. ред. А. В. Толстоухов та ін. К. : ТОВ «Центр екологічної освіти та інформації», 2007. Т. 1: А-Е. 432 с.
2. Екологічна енциклопедія : У 3 т. / Головн. ред. А. В. Толстоухов та ін. К. : ТОВ «Центр екологічної освіти та інформації», 2007. Т. 2: Є-Н. 416 с.
3. Екологічна енциклопедія: У 3 т. / Головн. ред. А. В. Толстоухов та ін. К. : ТОВ «Центр екологічної освіти та інформації», 2008. Т. 3: О-Я. 472 с.
4. Економіка України: Підсумки перетворень та перспективи зростання / За ред. академіка НАН України В.М.Гейця. Х.: Форт, 2000. 392 с.
5. Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку / За ред. акад. НАН України В.М.Гейця. К.: Ін-т екон. прогноз.; Фенікс, 2003. 1008 с.
6. Економічна безпека України: сутність і напрямки забезпечення: монографія/ В. Т. Шлемко, І. Ф. Бінько. К. : НІСД, 1997. 144 с.
7. Економічна енциклопедія: у 3 т. Київ: Видавничий центр «Академія», 2002. / голова редакційної ради: Гаврилишин Б. Д. (голова) та ін. Т. 3 / відп. редактор Мочерний С. В. та ін. 2002. 952 с.
8. Економічна енциклопедія: у 3 т. Київ : Видавничий центр «Академія», 2002. / голова редакційної ради: Гаврилишин Б. Д. (голова) [та ін.]. Т.1 / відп. редактор Мочерний С. В. та ін. 2002. 864 с.
9. Економічна енциклопедія: у 3 т. – Київ: Видавничий центр «Академія», 2002. / голова редакційної ради: Гаврилишин Б. Д. (голова) та ін. Т.2 /відп. редактор Мочерний С. В. та ін.. 2002. 952 с.
10. Лукінов І.І. Економічні трансформації (наприкінці ХХ сторіччя). РІАН України, Інститут економіки. Київ. 1997. 455 с.
11. Мельник А. Ф., Оболенський О. Ю., Васіна А. Ю. та ін. Державне управління: навч. посібник. К. : Знання-Прес, 2003. 343 с.

12. Панасюк Б. Я. Прогнозування та регулювання розвитку економіки. К., 1998. 304 с.
13. Роль держави у довгостроковому економічному зростанні / За ред. д.е.н. Б.Є. Кваснюка. К.: Ін-т екон. прогнозів.: Х.: Форт, 2003. 424 с.
14. Стельмашук А. М. Державне регулювання економіки. Тернопіль : Астон, 2001. 362 с.
15. Трансформація моделі економіки України. (Ідеологія, протиріччя, перспективи). Інститут економічного прогнозування: за редакцією академіка НАН України В.М. Гейця. К.: Логос, 1999. 500 с.

Державне і регіональне управління: навч.-метод. комплекс з навч. дисципліни для студ. першого курсу, галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 073 «Менеджмент», освітнього рівня: бакалавр /уклад.: Л.М. Газуда, І.В. Задорожна. Ужгород: Ужгородський національний університет, 2021. 36 с.

Сформовано на основі

• Стандарту вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 07 – Управління та адміністрування, спеціальність 073 – Менеджмент, затвердженого наказом Міністерством освіти і науки України №1165 від 29.10.2018 р.

а також використані матеріали таких ресурсів:

- Газуда М.В. Навчально-методичний комплекс з навчальної дисципліни «Державне регулювання економіки» для студентів четвертого курсу, заочної форми навчання, напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства», освітній ступінь: бакалавр /. Ужгород: Ужгородський національний університет, 2018. 24 с. та інші.
- Гриньова В. М., Новікова М. М. Державне регулювання економіки : підручник. К. : Знання, 2008. 398 с.
- Калетнік Г. М., Мазур А. Г., Кубай О. Г. Державне регулювання економіки : навч. посіб.. К.: «Хай-Тек Прес», 2011. 428 с.
- Ковтун О. І. Державне регулювання економіки : навч. посіб. Львів : «Новий Світ – 2000», 2006. 432 с.
- Учбово-методичний матеріал із курсу «Державне регулювання економіки» для студентів 3 курсу економічного факультету всіх спеціальностей денної форми навчання / М. В. Газуда. Ужгород: УжНУ, 2010. 60 с.